

Czech A: literature – Higher level – Paper 1
Tchèque A : littérature – Niveau supérieur – Épreuve 1
Checo A: literatura – Nivel superior – Prueba 1

Friday 8 May 2015 (afternoon)
Vendredi 8 mai 2015 (après-midi)
Viernes 8 de mayo de 2015 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Napište literární komentář na **jeden** z následujících textů:

1.

Blouznivci našich hor

- Naproti na židli se uvelebil malý zavalitý muž. Na sobě měl krátký ovčí kožíšek. Ačkoliv bylo ve světnici horko, ba skoro dusno, nesňal ho s těla a nechal si řinout po obličejí pot, jež stíral po chvilkách drsnou dlaní. Mužik ten se jmenoval Bobek, byl daleko široko známým dohazovačem a pocházel z Vrbic od Jičina za Velišem. Do hor zapadl zvláštní náhodou.
- 5 Bydlil dlouhou dobu ve svém rodném, nepatrném, zapomenutém městečku s malounkým náměstím. Když tam pan purkmistr kýchně, je ho slyšet ve všech okolních domech a lidé naň z otevřených oken volají: „Pán Bůh rač pozdravit!“ Bobka znal na několik mil kolem každý člověk, ale nikdo nepamatoval, že by ho byl viděl střízlivého. Celý rok nosil krátký kožíšek: v zimě oblečený, v létě přes rameno přehozený. Dohazoval na jaře i na podzim krávy k prodeji
- 10 a po celý rok nevěsty na vdávání. Asi před dvěma lety se mu stala nemilá věc: Ošklivou Barču Klímovou pověsil na krk hezkému Vojtovi Brabcovu. Ale kmotr Klíma byl starý lakomec. Slíbil budoucímu zeti přídánkem dvouletého holandského býka, a dal po svatbě tele s olezlým chlupem. Nestálo za desítku. Proto se pomstil mladý Brabec a dal dohazovači místo slíbené padesátky jen dvacet pět zlatých. Bobek o dodavek nejdřív škemral, pak prosil, konečně hrozil.
- 15 Ale nic naplat. Podal v Jičíně žalobu a došlo k soudní rozepři. Propadl a po prvé v životě zbledl hrůzou, když soudce četl rozsudek, že mu podle paragrafu osmistého sedmdesátého devátého občanského zákona nenáleží náhrada, protože není dovoleno vymíňovati si peníze za vyjednávání smluv manželských. „Za krávu ano a za nevěsty ne?“ zasténal dohazovač a běžel ze soudní síně ven. Ještě se mu v životě nepříhodilo, aby za dohozenou nevěstu ženich
- 20 nezaplátil. Vždyť má u Franty Rycvalova za Pepku sto dvacet zlatých, u Josky Kulhánkova za Tonču šedesát zlatých, u Jeníka Podstranských za Anču čtyřicet pět zlatých – a o to by měl také přijít?! To nemůže být! Běží o celou budoucnost, o celé jeho řemeslo! Šel k prvnímu advokátovi; ale ten nimra ničemu nerozumí! Jde k druhému; ale ten má raději plzeňské než
- 25 paragrafy! Konec konců tihle všichni venkovští advokáti nestojí za čerta; pražští jsou chlapíci! Bobek si dojel do Prahy; avšak i tam pochodil špatně. Všude mu čtli ten ošklivý paragraf osmistý sedmdesátý devátý. Hlava se mu točí; pořád ještě nevěří. Za dvacet let po prvé hrůzou a strachy pořádně vystřízlivěl a koupil si sám občanský zákoník. Neumí sice kale latinská písmena číst, ale zná číslice a ví už, která to je. Čeká na ulici, až půjdou děti ze školy.
- 30 Otvírá knihu, hledá, hledá, a když našel, prosí: „Synáčku, přečti mi tady, co pod tímhle číslem 879 je vytištěno!“ Synáček čte: „Neplatné jsou zvláště tyto smlouvy: předně, když by sobě kdo za vyjednávání smluv manželských něco mínil...“ „Prokletý zmetku, jdeš mi!“ křičí Bobek, trhá školákovi z ruky zákon a zdrcen jde po ulici dál. Drží ho mam, že jej celý svět klame a stíhá. Před zrakem se mu míhá číslice 879, a kdo vidí, jak se po ulici šámá s přehozeným na ramenou kožíškem, šeptá si: „Chudák blázen!“

Antal Stašek, *Blouznivci našich hor* (1895)

2.

Pozdrav rodnému kraji

Den slunce je a vůně plný.
Oslněn kráčí krásou dne.
Obilím táhnou dlouhé vlny
po lánech půdy úrodné.

5 Můj rodný kraj! Chci v duši vtěsnat
požitek turisty a dost.
Vzpomínat hnusno. Dobře je snad,
že k srdci mému nepřirost.

10 Láskou jej nezdravím, leč smíchem. –
Mně vstříc po žluté silnici
jde měšťák s naduřelým břichem
se svojí tlustou samicí.

15 Dost možná: Zde se narodili
a žili v tupém štěstí svém.
Několik bytů zalidnili
životaschopným potomstvem.

20 A až kdys naplní svá léta,
pak spát zde budou v pokoji
a ještě vděčně ten kout světa
svou vlastní mrchou pohnojí.

František Gellner, *Po nás ať přijde potopa!* (1901)
